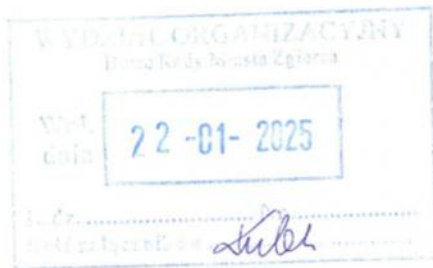

Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

Zgierz, dnia 22 stycznia 2025 r.

Pan Paweł Czekalski
Przewodniczący Komisji
Przedsiębiorczości i Ochrony
Środowiska Rady Miasta Zgierza

W związku z zaplanowanym w planie pracy Komisji PiOŚ tematem – **„Omówienie podjętych od czasu ostatniego posiedzenia komisji działań zabezpieczających przed negatywnym działaniem składowisk niebezpiecznych w Zgierzu”** należy wskazać, że od ostatniego posiedzenia Komisji w miesiącu grudniu 2024 r., odnośnie terenów zajętych niezrekutywowanymi składowiskami odpadów niebezpiecznych usytuowanymi na nieruchomościach położonych przy ul. Miroszewskiej 54-60 i ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17 oraz przy ul. Andrzeja Struga 30, na terenach dawnych Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, objętych statusem wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, wystąpiły następujące zdarzenia.

Wobec warunków naboru wniosków o uzyskanie dofinansowania, w ramach ogłoszonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jako jednostkę wspierającą plan rozwojowy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności naboru wniosków o dofinansowanie KPOD.04.10-IW.04-001/24 B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego, po wystosowaniu przez Rady Gmin na terenie których występują wielkoobszarowe tereny zdegradowane apeli do władz publicznych o zapewnienie pełnego finansowania zadań związanych z poprawą stanu środowiska na WTZ, wóldarze 5-ciu gmina na terenie których występują wielkoobszarowe tereny zdegradowane pismem z dn. 8 stycznia 2025 r. wystosowali do Prezes Zarządu NFOŚiGW z informującą o podtrzymaniu wspólnego stanowiska w kwestii zapewnienia gminom środków finansowych na pokrycie kosztów VAT z budżetu państwa. Wskazano, że brak zapewnienia tych środków skutkował będzie brakiem możliwości podpisania umów o dofinansowanie z NFOŚiGW na prace badawcze i projektowe do czasu zapewnienia samorządom tych środków. Na ww. pismo dotychczas nie uzyskano odpowiedzi.

Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

Na apel Prezydenta Miasta Zgierza wystosowany w piśmie z dnia 6.12.2024 r. odpowiedzi udzielił Minister Finansów pismem z dnia 13.01.2025 r. W niniejszej odpowiedzi Minister Finansów nie wskazuje, ani nie podejmuje próby poszukiwania rozwiązań dla 5-ciu samorządów w kraju, które obarczone zostały dodatkowym, ogromnym rozmiarem zadaniem własnym. Natomiast wobec ww. apelu Prezydenta Miasta Zgierza, Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w piśmie z dnia 9.01.2025 r. wystosowanym do Ministra Finansów z pełnym zrozumieniem i empatią dla samorządów wskazała argumenty samorządów i zadeklarowała uwzględnienie ich w nowej perspektywie finansowej. Kserokopie ww. pism przedstawiam w załączeniu.

W dniu 13.01.2025r. NFOŚiGW pismem z dnia 9.01.2025 r. poinformował, że złożony przez Gminę Miasto Zgierz wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia pn. *„Poprawa stanu środowiska na rozpoznanym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30”*, nr KPOD.04.10-IW.04-0005/24 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Inwestycja B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego uzyskał pozytywną ocenę. W niniejszym piśmie zawarto również informację, że przed podpisaniem umowy o objęcie wsparciem przedsięwzięcie powinno posiadać pełen montaż finansowy z udokumentowaniem posiadania lub zabezpieczenia środków na wkład własny w szczególności podatek VAT. Należy tu podkreślić, że przedstawiony projekt umowy stanowi, że „wydatki wykraczające poza maksymalną kwotę wydatków kwalifikowanych (...), w tym wydatki wynikające ze wzrostu kosztów całkowitych realizacji Przedsięwzięcia po zawarciu Umowy, są ponoszone przez OOW i są wydatkami niekwalifikowalnymi”, co stanowić będzie dodatkowe obciążenia finansowe dla budżetu gminy. Umowa o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego winna zostać podpisana nie później niż 30 dni od poinformowania Wnioskodawcy o pozytywnym wyniku oceny.

Przedstawione wyżej kwestie wymagają rozważenia i zajęcia stanowiska. Dodać tu należy, że Prezydent Miasta Zgierza zarówno w gremialnych, jak i indywidualnych wystąpieniach podkreślał konieczność uzyskania pełnego finansowania zadania. Natomiast w treści złożonego w dniu 30 września 2024 r. ww. wniosku wskazano, że „Oczekiwane przez Wnioskodawcę jest, aby koszty podatku od towarów i usług VAT były kosztem kwalifikowanym projektu.” W odpowiedzi na wezwanie znak DLZ.543.37.2024 z dnia

Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

31 października 2024r. wskazane zostało, iż „Podatek VAT w kwocie 3 076 484,65 złotych stanowi w całości koszt niekwalifikowalny projektu. Wnioskodawca oczekuje, że ww. koszt zostanie pokryty z budżetu państwa. Wnioskodawca w piśmie z dnia 21 października 2024r. skierowanym do Ministerstwa Klimatu i Środowiska wskazał przesłanki przedmiotowego stanowiska. Do momentu rozstrzygnięcia tej kwestii Wnioskodawca zakłada, że środki na wkład własny zostaną zabezpieczone w budżecie z kredytu, pożyczki lub emisji obligacji. Forma będzie zależna od aktualnej sytuacji jednostki i w danym momencie oceniane będą najkorzystniejsze źródła finansowania.”

Przedstawione wyżej kwestie wymagają rozważenia i zajęcia stanowiska.

W dniu 13.01.2025 r. Prezydent Miasta Zgierza wydał zarządzenia nr 16/IX/2025 w sprawie powołania Zgierskiego zespołu do spraw wielkoobszarowych terenów zdegradowanych.

W dniu 23.12.2024 r. został uruchomiony system mobilnego monitoringu wizyjnego na terenie składowisk przy ul. Miroszewskiej 54-60.

Z up. Prezydenta Miasta Zgierza

Bohdan Bączak
Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

Minister Finansów

Warszawa, 13 stycznia 2025 roku

Sprawa: OR.604.8.2024
Znak sprawy: PG1.0723.121.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Przemysław Staniszewski
Prezydent Miasta Zgierz

Szanowny Panie Prezydencie,
w odpowiedzi na pismo z 6 grudnia br. dotyczące prośby o zapewnienia pełnego finansowania działań zmierzających do poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych wynikających z ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Finansowanie działań zmierzających do poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, zgodnie z informacją zawartą w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) załączonej do druku sejmowego nr 3280, zaplanowano ze środków Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Funduszu InvestEU, innych środków pozyskanych przez właściwy organ oraz środków własnych gminy.

Działanie B3.2.1 Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego nie kwalifikuje się do wsparcia w zakresie finansowania VAT ze środków budżetu państwa. Dodatkowo, środki na realizację zadań mogą pochodzić z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub funduszy wojewódzkich (WFOŚiGW).

Niezależnie od powyższego, uprzejmie informuję, że nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnegoⁱ wprowadza istotne, pozytywne zmiany w dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w tym dla Miasta Zgierz.

Zaznaczyć również należy, że w uchwalonej 8 listopada 2024 r. ustawie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024ⁱⁱ zawarte zostały regulacje, na podstawie których jednostki samorządu terytorialnego w 2024 r. otrzymały dodatkowe środki w wysokości 10 mld zł. Strona Samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała te rozwiązania. Miasto Zgierz otrzymało dodatkowe środki wynoszące 8,45 mln zł z tytułu podziału kwoty 10 mld. Podkreślić należy, że o przeznaczeniu tych dodatkowych dochodów decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Biorąc pod uwagę powyższe należy zaznaczyć, że Strona Rządowa wyasygnowała już w 2024 r. dodatkowe, znaczne zasoby, które pomogły samorządom w realizacji ich zadań w ubiegłym roku.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

ⁱ Dz. U. z 2024 r., poz.1572

ⁱⁱ Druk sejmowy nr 755

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

Warszawa, data: 9 stycznia 2025 r.

znak sprawy: DPI-VII.5203.1.2023.KR.4

identyfikator koszulki: 2987358

telefon: 22 273 77 12

e-mail: Kazimierz.Rdzanek@mfipr.gov.pl

Pan Andrzej Domański

Minister Finansów

Dotyczy: finansowanie VAT JST w B3.2.1 *Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów zdegradowanych* Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności i późniejszej rekultywacji

Szanowny Panie Ministrze,

w ślad za korespondencją w przedmiotowej sprawie załączam wystąpienie samorządu miasta Zgierza z milionowej aglomeracji łódzkiej. Jest to kolejny z pięciu samorządów umocowanych ustawą o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych do usunięcia zanieczyszczeń spowodowanych przez przedsiębiorstwa Skarbu Państwa, analogicznie jak w sytuacji Bydgoszczy w piśmie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 10 grudnia 2024 r. i Tomaszowa Mazowieckiego w piśmie z 10 grudnia 2024 r., adresowanych między innymi do Pana Ministra i do mnie, skutkujących niniejszym wystąpieniem.

Argumentacja samorządów jest przejrzysta i znana Panu Ministrowi z powyższych wystąpień oraz mojego pisma z 11 lipca 2024 r. i pisma Minister Klimatu i Środowiska z 31 października 2024 r. uwzględniającego także pozostałe dwa miasta z wyżej wymienionej ustawy, Jaworzno i Tarnowskie Góry. Pragnę zwrócić uwagę na okoliczności podniesione przez samorzady, w tym w piśmie Zgierza:

1) VAT ze środków gmin będzie dochodem Skarbu Państwa, chociaż Skarb Państwa czerpał dochody z funkcjonowania wyżej wymienionych

przedsiębiorstw. Należy mieć na względzie obowiązywanie unijnej zasady „zanieczyszczający płaci”, potwierdzone 13 września 2022 r. przez Dyрекcję Generalną Polityki Regionalnej w uzgodnieniu z Dyрекcją Generalną Środowisko Komisji Europejskiej na pytanie MFiPR w odniesieniu do przedsiębiorstw Skarbu Państwa:

<<„Zasada „zanieczyszczający płaci” jest jedną z kluczowych zasad leżących u podstaw polityki środowiskowej Unii Europejskiej (UE). Stosowanie zasady oznacza, że zanieczyszczający ponoszą koszty swojego zanieczyszczenia, w tym koszty środków podjętych w celu zapobiegania, kontroli i usuwania zanieczyszczeń oraz koszty jego wpływu na społeczeństwo.>>

- 2) potrzeby zachowania ciągłości funkcjonowania gmin pochłoną potencjalne środki z planowanej reformy finansów samorządu terytorialnego i gminy nie będą w stanie przeznaczyć ich na VAT inwestycji KPO;
- 3) gminy nie powinny być dyskryminowane przy korzystaniu ze środków z wyżej wymienionej reformy finansów w wyniku pomniejszania tych dochodów o środki na pokrycie kosztów rekultywacji terenów zlokalizowanych w ich granicach, zdegradowanych nie z ich winy;
- 4) ustawa o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych została wprowadzona z pominięciem warunków finansowania ze Skarbu Państwa, na jakich była uzgodniona z samorządami.

Ponadto, w imieniu pozostałych czterech samorządów objętych ww. ustawą zgłoszono wątpliwość do podstawy zaciągania zobowiązań finansowych na wykonanie badań i dokumentacji dla rekultywacji (zakres inwestycji B3.2.1 KPO), która później nie zostanie podjęta z braku finansowania. Brak takiej podstawy, wiążący się z ryzykiem naruszenia dyscypliny finansów publicznych, samorządy traktują jako przeszkodę do podpisania umów o dofinansowanie na realizację inwestycji B3.2.1 KPO.

W mojej opinii, ze względu na wspólną odpowiedzialność władz państwowych i samorządowych za bezpieczeństwo zdrowotne obywateli i środowiska naturalnego, możemy połączyć siły właściwych resortów i sprostać wyzwaniom stawianym przez tereny zdegradowane i zanieczyszczone. Ze strony resortu funduszy i polityki regionalnej, poza obecnym finansowaniem ze środków KPO i polityki spójności, dostrzegam potrzebę włączenia rekultywacji w trwającą dyskusję nt. przyszłego finansowania. Obecnie trwa nieformalna debata nad przyszłą polityką spójności. Kwestie środowiskowe, w szczególności zielonej transformacji obszarów przemysłowych i obszarów o szczególnych potrzebach są również brane w niej pod uwagę. W stanowisku Rządu w sprawie roli spójności w UE i przyszłości polityki spójności po 2027 roku przyjętym 3 października 2024 r. przez Komitet Rady Ministrów ds. Europejskich podkreśliliśmy potrzebę wspierania terytoriów przechodzących głębokie zmiany strukturalne, w tym obszarów wiejskich, górniczych (węglowych)

i przemysłowych. Będziemy monitorować tę tematykę również w dalszych negocjacjach.

Proszę więc Pana Ministra o analogiczne podejście i wspólne działania na rzecz przywrócenia środowiskowych warunków życia mieszkańców i dobrostanu środowiska naturalnego.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/

Załączniki

Pismo Zgierza z 6 grudnia 2024 r. (znak OR.604.8.2024/26)

Do wiadomości (z pismem Zgierza, odpowiednio)

Pani Paulina Hennig-Kłoska, Minister Klimatu i Środowiska

Pan Michał Sztybel, Wojewoda Kujawsko-Pomorski

Pan Tomasz Jurek, Zastępca Prezydenta Miasta Tomaszów Mazowiecki

Pan Przemysław Staniszewski, Prezydent Miasta Zgierza

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2529357.11476544.8152925
Nazwa dokumentu	2025.01.09 MKPN do MF o VAT dla JST na rekultywację.pdf
Tytuł dokumentu	2025.01.09 MKPN do MF o VAT dla JST na rekultywację
Sygnatura dokumentu	DPI-VII.5203.1.2023
Data dokumentu	2025-01-09
Skrót dokumentu	A8CF473E2CD5BCA80D75FAB55531EE3F1D0D3374
Wersja dokumentu	1.8
Data podpisu	2025-01-09 19:59:00
Podpisane przez	Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz; MFiPR Minister
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.124.96.96.

Data wydruku: 2025-01-10

Autor wydruku: Jurkowska Izabela w zastępstwie za Rdzanek Kazimierz (starszy specjalista)

Przemysław Staniszewski
Prezydent Miasta Zgierz

Zgierz, dnia ..06. grudnia 2024 r.

OR.604.8.2024/26

Sz. P. Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz
Minister Funduszy i Polityki
Regionalnej

Apel o wsparcie Prezydenta Miasta Zgierz w uzyskaniu przez Gminę Miasto Zgierz pełnego finansowania zadań w zakresie prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, na którym zlokalizowane są niezrekultywowane składowiska odpadów degradujące środowisko.

Szanowna Pani

Wobec wieloletnich starań władz Miasta Zgierza mających na celu wyeliminowanie zagrożenia dla ludzi i środowiska, powodowanego przez niezrekultywowane przemysłowe składowiska odpadów zlokalizowane na terenie Gminy Miasto Zgierz, zwracam się z uprzejmą prośbą o analizę przedstawionej poniżej sytuacji i wsparcie w zakresie uzyskania przez Gminę Miasto Zgierz pełnego finansowania działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30.

Dla ww. terenów dedykowana jest ustawa z dnia 16 czerwca 2023 roku *o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych* (Dz. U. 2023, poz. 1719), która nałożyła na gminy: Bydgoszcz, Jaworzno, Tarnowskie Góry, Zgierz i Tomaszów Mazowiecki obowiązek prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska, zdegradowanego w wyniku wieloletniej działalności państwowych

tel. 42 714 31 00
fax 42 714 31 14

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

zakładów branży chemicznej. Włodarze ww. miast w granicach których istnieją przemysłowe tereny zdegradowane byli inicjatorami ww. działań prawnych mających na celu uregulowanie kwestii dotyczących form eliminacji zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz środowiska stwarzanego przez odpady gromadzone latami przez zakłady państwowe oraz przez ich następców prawnych. W ówczesnych założeniach ograniczenie zakresu regulacji do kilku konkretnych lokalizacji miało umożliwić rzeczywiste oszacowanie skutków finansowych i wypracowanie właściwych rozwiązań prawnych. Miasto Zgierz brało czynny udział w pracach legislacyjnych przedstawiając rozpoznawany w owym czasie stan faktyczny terenów położonych w Zgierzu oraz wskazując na kwestie prawne pozwalające na racjonalne z punktu widzenia gminy rozwiązanie problemu. Na początku w gronie czterech gmin, tj. Bydgoszczy, Jaworzna, Tarnowskich Gór i Zgierza nawiązaliśmy współpracę tworząc swoiste konsorcjum. W ramach kierowanych do Ministerstwa Klimatu i Środowiska indywidualnych i grupowych wystąpień wskazywaliśmy zarówno indywidualne problemy i potrzeby, jaki i gremialne cele. W ramach toczących się prac nad treścią ww. ustawy w zasadzie przyjmowaliśmy opcję przejęcia realizacji zadań przez gminy, ale przy wyposażeniu ze strony państwa w instrumenty prawne oraz finansowe pozwalające na ich racjonalne wykonanie. W konsekwencji jednak, w maju 2023 roku otrzymaliśmy informację o ostatecznym kształcie ww. ustawy, w treści której odstąpiono od nałożenia zobowiązań na struktury Skarbu Państwa i przypisano ww. pięciu gminom zadanie własne w zakresie prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym. Tym samym gminy stały się odpowiedzialne za wdrażanie nałożonych ww. ustawą zadań w celu eliminowania negatywnego oddziaływania odpadów wytworzonych i zgromadzonych przez lata funkcjonowania przedsiębiorstwa państwowego i jego następców prawnych. W ww. ustawie wymieniono podmioty do których gminy winny zwracać się o pozyskanie środków na finansowanie nałożonego zadania, wskazując również finansowanie ze środków własnych gminy.

Mając na względzie przedstawiane wyżej uwarunkowania historyczne stanowiące źródło powstania problemu, gminy nie godzą się z zaangażowaniem własnych środków w realizację ww. zadania. Natomiast do chwili obecnej wskazane w ustawie podmioty nie uruchomiły programów dedykowanych. Aktualnie jedynym źródłem jest ogłoszony w lipcu 2024 roku przez Narodowy Fundusz Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej jako jednostkę wspierającą plan rozwojowy w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności nabór nr KPOD.04.10-IW.04-001/24 dla inwestycji B3.2.1. „Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego”. W ramach powyższego naboru Gmina Miasto Zgierz złożyła wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Poprawa stanu środowiska na rozpoznanym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30. Koszty poszczególnych zadań obejmujące badania, przygotowanie dokumentacji i działania niezbędne do ich wykonania, wycenione zostały ogółem na kwotę 17 548 638,38 zł, z czego podatek od towarów i usług (VAT, który finalnie stanowi dochód Skarbu Państwa) w kwocie 3 076 484,65 zł jest wydatkiem niekwalifikowanym. Z tego też względu koszty te obciążają samorząd.

Ww. program nie zapewnia pełnego finansowania działań na obecnym etapie tj. badań i opracowania dokumentacji projektowej, jak i nie gwarantuje finansowania dla dalszego zasadniczego etapu tj. wykonania założeń projektowych w terenie. Powyższe wskazuje, że gmina nie uniesie ciężaru wynikającego z aktualnych wyliczeń kwoty podatku VAT dla realizacji etapu zadania objętego ww. programem NFOŚiGW. Natomiast domniemać można, że kwota zabezpieczenia dla kolejnego etapu tj. wykonania w terenie opracowanych założeń projektowych będzie zdecydowanie wielokrotnie większa.

Przedstawiona wyżej sytuacja sprawiła, że w gronie władarzy pięciu gmin, jednogłośnie powzięliśmy wątpliwość co do podstaw zaciągania zobowiązań na tworzenie dokumentacji, bez gwarancji jej bezzwłocznego wykorzystania. Trzeba tu podkreślić, że w kwestiach bezzwzględnej potrzeby pełnego finansowania ww. zadań gminy prowadziły rozmowy i korespondencję w szczególności z Ministerstwem Klimatu i Środowiska. Postulaty gmin zgłaszane były w ramach posiedzeń Zespołu do spraw wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, jak i na spotkaniach organizowanych w systemie teleinformatycznym. Postulowano o stworzenie mechanizmu pozwalającego na finansowanie z budżetu państwa nier refundowanego w inwestycjach finansowanych z KPO podatku VAT lub wprowadzenie zerowej jego stawki, tym bardziej, że aktualnie brak jest perspektyw

do jego odliczenia. Wszyscy władarze ww. gmin prezentujemy niezmiennie stanowisko, że budżet gminy nie może być obciążany kosztami działań na rzecz poprawy stanu środowiska na terenach, którymi dotychczas gospodarował lub zyski czerpał Skarb Państwa, pozostawiając z różnych względów gminie spuściznę w postaci terenów zdegradowanych. Naszych obaw nie uspokoiły informacje o planowanej od przyszłego roku reformie finansów samorządu terytorialnego. Wobec dotychczasowego układu prawnozobowiązaniowego generalnie gminom ciężko jest sprostać finansowaniu zadań zapewniających ciągłość funkcjonowania. Toteż z góry jest nam wiadome, że otrzymane środki zostaną pochłonięte na zabezpieczenie ciągłości bieżącego funkcjonowania.

Wobec przeprowadzonej analizy zagrożeń oraz braku propozycji rozwiązań gwarantujących finansowanie nałożonego ww. ustawą zadania w całości, samorządowcy nie widzą możliwości dalszego realizowania zapisów ww. ustawy. W miesiącu październiku 2024 r., władarze każdej z pięciu ww. gmin zgodnie oświadczyli Pani Minister Klimatu i Środowiska, że nie możemy podpisać umów z NFOŚiGW. W piśmie podkreśliliśmy, że „oczekujemy uwzględnienia naszych dotychczasowych wniosków o uznanie faktu, że Państwo Polskie – jako założyciel zakładów chemicznych – jest odpowiedzialne za szkody środowiskowe poczynione przez te zakłady i winno partycypować w kosztach zadań nałożonych ustawą o WZT”.

Trzeba tu też podkreślić, krótkie terminy jakie pozostały gminom do zrealizowania zadań na bazie dofinansowania ze środków KPO, tj do dnia 30.06.2025 roku musi być zakończony etap kompleksowej oceny stanu środowiska, czyli badań i rozpoznania terenu, a do dnia 30.06.2026 roku musi być wykonany projekt planu poprawy stanu środowiska. Zatem utrata środków z KPO i możliwości wykonania założeń wynikających z kamienia milowego B14L skutkować będzie utratą szeroko rozumianego dobra wspólnego dla kraju i pozostawi gminy z dalej postępującą degradacją środowiska, co w przypadku naszej gminy realnie grozi przedostaniem się szczególnie szkodliwych związków chemicznych do rzeki Bzury.

Podkreślić należy, że dotychczas Gmina Miasto Zgierz angażowała już w zabezpieczenie negatywnego oddziaływania ww. składowisk odpadów znaczne środki i siły. Równolegle z pracami legislacyjnymi jako prezydent Miasta Zgierza prowadziłem szeroko zakrojone działania w konsekwencji których w drodze sądowej

rozwiązane zostało prawo użytkowania wieczystego nieruchomości zajętych ww. składowiskami odpadów. W okresie pozostawania ww. nieruchomości w użytkowaniu wieczystym Gmina Miasto Zgierz ponosiła koszty odbioru odcieków w łącznej kwocie 295 200 zł. W ramach projektu „Zgierz-nowoczesne miasto po godzinach” współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 w ramach programu Rozwój Lokalny, dla formalnego i faktycznego rozeznania sytuacji wykonane zostało m. in. opracowanie pn. „Określenie wpływu na środowisko oraz technologii i kosztów rekultywacji niezrekultywowanych składowisk odpadów, usytuowanych na nieruchomościach położonych w Zgierzu przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17 (Obszar 1 i 2) oraz przy ul. Andrzeja Struga 30 (Obszar 3)”, dostępne na stronie <https://miasto.zgierz.pl/pl/content/sytuacja-na-skladowisku-odpadow-niebezpiecznych-boruta>. Całkowity koszt zadania wyniósł 514 140,00 złotych.

W dniu 28 maja 2024 roku (po kilku latach przygotowań do osiągnięcia dla ww. nieruchomości stanu prawnego pozwalającego na zawarcie umowy) Gmina Miasto Zgierz nabyła od Skarbu Państwa w drodze darowizny prawo własności ww. nieruchomości o powierzchni łącznej ponad 21 ha, na których usytuowane są niezrekultywowane składowiska odpadów powstałe na terenach Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, objętych zgodnie z ww. ustawą statusem rozpoznanych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, na których jest konieczne podjęcie działań związanych z poprawą stanu środowiska. Tym samym Gmina Miasto Zgierz przygotowała już warunki prawne do realizacji zadania nałożonego ww. ustawą.

Wskazać trzeba również, że od ponad dekady w rozeznaniu sytuacji faktycznej i prawnej ww. obiektów oraz w działania, których konsekwencją jest osiągnięty przez naszą gminę stan prawny w postaci prawa własności ww. terenów, zaangażowany jest potencjał osobowy Urzędu Miasta Zgierza, co niewątpliwie także stanowi wkład naszej gminy w kwestie związane z ww. problematyką.

Reasumując podkreślam, że Gmina Miasto Zgierz jest zdeterminowana do wykonania poprawy stanu środowiska na ww. terenie. Mając jednak na względzie opisaną wyżej

sytuację finansowania, w konfrontacji z potrzebą pilnego zabezpieczenia środowiska, w tym zdrowia ludzi, jak i potrzebą wypełnienia zadań nałożonych ww. ustawą, stanąłem przed koniecznością zabiegania o Pani pomoc w zakresie pilnego zapewniania rozwiązań finansowych pozwalających Gminie Miasto Zgierz na prowadzenie działań, wynikiem których będzie poprawa stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu.

Będę wdzięczny za każdą sugestię lub wskazanie możliwości osiągnięcia przez Gminę Miasto Zgierz środków finansowych na sfinansowanie kwoty podatku od towarowa i usług dla realizacji obecnego etapu badań i opracowania projektu oraz uzyskania gwarancji uruchomienia finansowania dla etapu obejmującego prace w terenie. Pozostaję do dyspozycji w zakresie wszelkich wyjaśnień lub spotkań w przedstawionym temacie. Liczę na zrozumienie niniejszego środka wyrazu dla potrzeb ratowania sytuacji środowiskowej reprezentowanej przeze mnie gminy i jej mieszkańców. Liczę też, że dzięki Pani zrozumieniu wykazanych wyżej zagrożeń uda się pozyskać dla naszej gminy potrzebne pieniądze, co przełoży się na uwolnienie środowiska gminy i naszego kraju od groźby katastrofy ekologicznej.

